

תיווך הורי אקטיבי, צורך בפופולריות וחוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות בקרב מתבגרים

חגית ששון

אוניברסיטת חיפה

Hagit.sasson@gmail.com

Parental Active Mediation, Need for Popularity and Negative Experience on Social Networks Sites Among Adolescents

Hagit Sasson

University of Haifa

Abstract

Previous studies have indicated that personality characteristics and online activities serve as risk factors associated with risky behavior online and cyber victimization. Others pointed to the relationship between parental guidance and the exposure of teens to online risks. However, there is a paucity of studies investigating the joint contribution of parental active mediation, involvement in risky activities online and the need for popularity to the negative experience of adolescents on online social networks sites. Data was collected by Pew Research Center's Internet and American Life Project in 2014. Online survey was conducted among representative sample of 1,060 teens and their parents. Negative experience on online social networks sites was measured with three items indicating whether people posting about things the respondents weren't invited to, posting things about the respondents that they couldn't change or control and people stirring up drama. Linear regression findings showed that after controlling for gender, age and race, involvement in risky behaviors online and the need for popularity had a significant effect to negative experience on social networks sites. Furthermore, it was found that parental active guidance contributes to reducing adolescents' negative experience online. The results emphasize the importance of parental active guidance in protecting adolescents' from negative experience on social networks sites.

Keywords: online social networks, need for popularity, parental active mediation, adolescents, parental guidance

תקציר

מחקרים קודמים הצביעו על מאפייניהם האישיים של מתבגרים וסוגי הפעילויות בהן היו מעורבים כגורמי סיכון להתנהגות מסוכנת און לייך ולפגיעה מבריונות מקוונת. אחרים הצביעו על קשרים בין הדרכת המתבגרים על ידי הוריהם ובין חשיפתם לסיכונים מקוונים. עם זאת, יש מחסור במחקרים החוקרים את תרומתם המשותפת של תיווך הורי אקטיבי באמצעות הדרכה, מעורבות בפעילויות סיכון און והצורך בפופולריות לחוויותיהם השליליות של מתבגרים ברשתות חברתיות מקוונות. נתוני המחקר נאספו על ידי מכון המחקר Pew Research Center's Internet and American Life Project ב-2014, ממדגם מייצג של 1,060 בני נוער והוריהם באמצעות סקר מקוון. חוויות שליליות ברשתות חברתיות נמדדו באמצעות שלושה פריטים שהצביעו על התדירות בה חשו המשיבים שאנשים מפרסמים דברים שהם לא הוזמנו אליהם,

שאנשים מפרסמים עליהם דברים שהם לא יכולים לשנות או לשלוט בהם ושנשים מעוררים דרמה. תוצאותיה של רגרסיה לינארית רבת משתנים הראו שלאחר פיקוח על מגדר, גיל ומוצא, למעורבות בפעילויות סיכון און ליין ולצורך בפופולריות היה קשר מובהק לתדירות חוויותיהם השליליות של מתבגרים ברשתות חברתיות מקוונות. עוד נמצא, שהדרכת הורים לגבי שימוש בטוח באינטרנט תרמה להפחתת תדירות החוויות השליליות של מתבגרים ברשתות חברתיות מקוונות. התוצאות מדגישות את החשיבות שיש להדרכת הורים בהגנה על ילדיהם מפני חוויות שליליות ברשתות חברתיות.

מילות מפתח: רשתות חברתיות מקוונות, צורך בפופולריות, תיווך הורי אקטיבי, מתבגרים, תיווך מדריך.

מבוא

ילדים ובני נוער נוטים להתנהג ברשתות חברתיות כפי שהם מתנהגים בסביבתם החברתית הלא-וירטואלית, ובכלל זה התנהגות פוגענית וביטוי עצמי מוקצן (וייסבלאי 2011). התנהגויות אלו עלולות לגרום להם לחוות חוויות שליליות ברשתות חברתיות. בסקר שנערך בקרב מתבגרים אמריקאים בני 12-17 ציינו 12% מהמשתתפים שהיו עדים לאכזריות או רשעות ברשתות חברתיות מקוונות לעיתים קרובות, 29% לפעמים; 15% דיווחו שחוו התנהגות כזו ברשתות חברתיות מקוונות בעצמם (Lenhart et al. 2011).

ישנם מחקרים שהצביעו על תדירות השימוש באינטרנט ומאפייני ההתנהגות המקוונת כגורמי סיכון. מחקרים אלו הראו שסיכוייהם של בני נוער, שמשתמשים בתדירות גבוהה באינטרנט ומתנהגים בצורה מסוכנת להיפגע, גדולים יותר (Mesch 2016; Sasson & Mesch 2016). אחרים התייחסו למאפייני אישיות כגורמים שיכולים להסביר הבדלים בשימוש ברשתות חברתיות, אך רוב המחקרים האלו נעשו בקרב צעירים בני 17 ומעלה ותוצאותיהם היו בלתי עקביות. (Utz et al. 2012) הציעו את הצורך בפופולריות כמאפיין אישיותי רלוונטי וגרסו שבעולם של רשתות חברתיות מקוונות משתנה זה הוא בעל יכולת ניבוי חזקה ועקבית של התנהגויות שונות במרחב הווירטואלי.

זרם אחר במחקר של בני נוער וטכנולוגיות תקשורת, התמקד בתפקידם של ההורים בהגנה על ילדיהם מפני סכנות האינטרנט. ישנם מחקרים שמצאו שהגבלת השימוש באינטרנט באמצעות קביעת חוקים ושימוש באמצעים טכנולוגיים סייעו להפחתת הקורבנות לבריאות מקוונת (Mesch 2009; Navarro et al. 2013). אחרים מצאו שהדרכת הילדים על ידי הוריהם באמצעות שיחה ושימוש משותף סייעו בהגנה עליהם מפני סיכונים מקוונים (Duerager & Livingstone 2012).

אכן, הספרות המחקרית מצביעה על מגוון גורמי סיכון וגורמי הגנה על ילדים ומתבגרים מפני סכנות האינטרנט. עם זאת, יש מחסור במחקרים שהתייחסו לצורך בפופולריות כגורם סיכון רלוונטי לחוויות שליליות ברשתות חברתיות, ולבחינתו בשילוב עם משתנים אחרים רלוונטיים. לפיכך, מטרת המחקר הנוכחי היא לבחון את מערכת הקשרים בין מאפייני התנהגות מקוונת, צורך בפופולריות ותיווך הורי אקטיבי באמצעות הדרכה לחוויות שליליות של בני נוער ברשתות חברתיות מקוונות.

סקירת ספרות

פעילויות סיכון מקוונות

מחקרים שונים גרסו שבני נוער משתמשים באינטרנט למגוון רחב של פעילויות ואלו שונות במידת חשיפתם לסיכונים מקוונים (Sasson & Mesch 2016). על פי תאוריית הפעילות השגרתית (Lifestyle routine activities theory of victimization) סגנון החיים והפעילויות היומיומיות קשורים לסיכויים לקורבנות (Cohen & Felson, 1979). מהפרספקטיבה הזו האינטרנט, שמשמש ערוץ מרכזי לאינטראקציה חברתית, יכול לספק מרחב הזדמנויות לפגיעה בבני הנוער. בהמשך לטענה הזו, ישנן עדויות לכך שלתדירות השימוש באינטרנט וסוגי הפעילויות בהן מתבגרים לקחו חלק (למשל, שיתוף בפרטים אישיים, פגישה פנים אל פנים עם זרים שהוכרו לראשונה באינטרנט) יש קשר לסיכוייהם להיפגע מבריונות מקוונת (Erdur-Baker, 2010). זאת ועוד, במחקר שנערך לאחרונה, מצאו חוקרים שסיכוייהם של בני נוער שמעורבים בהצגה עצמית מסוכנת באינטרנט לקבל תגובות שליליות מחברי קבוצת השוויים גדולים יותר (Koutamanis et al. 2015). בהסתמך על מחקרים אלו אצפה:

H1 – לזמן השימוש היומי באינטרנט ולמספר הרשתות החברתיות המקוונות שבשימוש יהיה קשר חיובי למידת החוויות השליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

H2 – ככל שתגבר מעורבותם של בני הנוער בפעילויות סיכון ברשת כך הם ידווחו על יותר חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

הצורך בפופולריות

אחת מהמוטיבציות המרכזיות להשתתפות ברשתות חברתיות היא השגת פופולריות. רשתות חברתיות מקוונות מציעות כלים טכנולוגיים עוצמתיים ואידאליים לסיפוק של הצורך הזה מאחר והן מאפשרות למשתמשים לתכנן כיצד יציגו את עצמם בצורה שתזכה אותם בפופולריות (Utz et al. 2012). הצורך בפופולריות (Need for popularity) מתייחס למוטיבציה לעשות דברים מסוימים כדי להראות פופולרי (Santor et al. 2000). בני נוער שעסוקים בהשגת פופולריות עשויים להשקיע זמן רב בעריכת הפרופיל שלהם, בטיפוח חברתי (Social Grooming) וביצירת קשרים חברתיים רבים ככל האפשר כדי להפוך לפופולריים (Tufekci 2008; Utz et al. 2012).

הצורך בפופולריות מסתמן כמשתנה אישיותי רלוונטי לניבוי טווח רחב של התנהגויות שקשורות בשימוש ברשתות חברתיות כגון הצגה עצמית אסטרטגית, שיפור הפרופיל האישי, וחשיפת רגשות (Utz et al. 2012). בני נוער שמעוניינים בהשגת פופולריות עלולים להתפתות לחשיפה עצמית מוגזמת ובכך להיות חשופים יותר לחוויות שליליות ברשתות החברתיות המקוונות. בהמשך לטענות אלו אצפה:

H3 – ימצא קשר חיובי בין הצורך בפופולריות לבין חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

תיווך הורי אקטיבי

שימוש ברשתות חברתיות ליצירה ושמירה של קשרים חברתיים הפך לחלק אינטגרלי מהחיים החברתיים המודרניים. פעילות זו פופולרית במיוחד בגיל ההתבגרות ונמצא שמתבגרים מבליים חלק ניכר משעות היום באינטראקציות באמצעות מדיה חברתית מקוונת (Ahn 2011). לצד ההיבטים החיוביים, שימוש ברשתות חברתיות עלול לחשוף את בני הנוער להתנהגות פוגענית, מעליבה, אגרסיבית ועוינת (Smith et al. , 2008; Tokunaga , 2010). לפיכך, אין זה מפתיע שהדאגה בקרב הורים לשלום של ילדיהם בעת השימוש באינטרנט הולכת וגוברת. תיאוריית הפעילות השגרתית (Routine Activity theory) גורסת שנוכחות של מבוגרים היא אלמנט מרכזי במניעת פשיעה (Mesch 2009). בהתחשב בכך שהאינטרנט הפך למרחב מרכזי בפעילותם החברתית של מתבגרים והשימוש בו נעשה על פי רוב בפרטיות, להעדרם של מבוגרים אחראיים בזמן הפעילות יכולות להיות תוצאות שליליות עבור מתבגרים. בניסיון להתמודד ישנם הורים שמאמצים גישה אקטיבית של תיווך הורי שמזמנת להם אפשרויות לתקשורת עם ילדיהם ולהדרכתם (Kirwil 2009). שיטה זו נחשבת יעילה לצמצום סיכונים מקוונים והורים משתמשים בה יותר כשהילד מתבגר ומגלה עניין בתקשורת חברתית באינטרנט (Nikken & Jansz 2014). תיווך אקטיבי (Active mediation) מתייחס לפעילויות שהורים עושים כדי להדריך את ילדיהם בשימוש באינטרנט, לעזור להם ללמוד איך להתנהג ולהסביר להם מהי התנהגות ראויה ובלתי ראויה (Lee & Chae 2007). הספרות המחקרית גורסת שתיווך אקטיבי אפקטיבי יותר בהפחתת תוצאות בלתי רצויות של שימוש במדיה (Valkenburg et al. 2013). למשל: Lwin et al. (2008) מצאו ששימוש בתיווך אקטיבי באמצעות הדרכה היה יעיל בהגנה מפני חשיפת פרטים אישיים באינטרנט. Duerager & Livingstone (2012) הראו שתיווך אקטיבי באמצעות – שיחה עם הילדים על האינטרנט וביצוע פעילויות משותפות איתם – סייע להפחית את חשיפתם לסיכונים באינטרנט ואת תחושת הפגיעות במקרים בהם נתקלו בסיכונים כאלו. בהתבסס על הנאמר לעיל אצפה:

H4 – ככל שההורים ידריכו יותר את ילדיהם בשימוש ראוי באינטרנט כך ידווחו המתבגרים על פחות חוויות שליליות ברשתות חברתיות.

שיטה

הנתונים נאספו על ידי Pew Research Center's Internet and American Life Project בשנת 2014, באמצעות סקר מקוון של מתבגרים והוריהם שחברים בפאנל אינטרנט מייצג של תושבי ארה"ב. לסקר השיבו 1,060 בני נוער בגילאי 13-17 והוריהם. מתוכם 807 מתבגרים ציינו שהשתמשו במדיה חברתית באמצעות האינטרנט או הטלפון הסלולרי, המחקר התמקד בהם. מבחינת מאפיינים סוציו-דמוגרפיים של המשיבים, 52% היו בנות ו-48% בנים, הגיל הממוצע היה 15, 52% דיווחו על היותם לבנים.

משתני המחקר

חוויית שליליות ברשתות חברתיות מקוונות

על פי Lenhart (2015) הכוונה בחוויית שליליות ברשתות חברתיות היא לצדדים פחות נעימים שמתלווים לאינטראקציות חברתיות, עבורם המדיה הדיגיטלית עשויה לשמש כפלטפורמה לסכסוך ולדרמה. עוד מצוין, כי בני נוער רבים משתמשים במונח "דרמה" לתיאור סכסוך בין שווים, לעיתים קרובות במקום המושג בריונות. מחקרים אחרים מצאו שבני נוער התייחסו לפרסום של תמונות שלהם או מידע אישי אחר, בפייסבוק, בניגוד לרצונם, כחווייה שלילית (Christofides et al. 2012; Stern & Taylor 2007). במחקר הנוכחי, המשתתפים התבקשו לציין באיזו תדירות נתקלו בכל אחד משלושת המקרים הבאים במדיה חברתית: 1. אנשים מפרסמים דברים שהם לא הוזמנו אליהם. 2. אנשים מפרסמים דברים עליהם והם לא יכולים לשנות או לשלוט בהם. 3. אנשים מעוררים דרמה. תשובותיהם של המשתתפים חוברו למדד אחד שהינו המשתנה התלוי במחקר הנוכחי (Cronbach's alpha = 0.7).

פעילויות מקוונות

פעילויות מקוונות נמדדו באמצעות מספר משתנים. תדירות השימוש באינטרנט, מספר הרשתות החברתיות בהן חברים המשיבים ומספר החברים החדשים שרכשו און ליין נמדדו באמצעות משתנים רציפים. שלושה משתנים נוספים שהתייחסו לפגישה פנים אל פנים עם אדם שהיה קודם כל חבר באינטרנט, שיתוף סיסמא עם חבר, ושליחת תמונות סקסיות או סרטונים סקסיים של המשיב לאדם אחר בו היה מעוניין נמדדו כמשתני דמי כל אחד (1-כן, 0-לא).

צורך בפופולריות

המשתתפים התבקשו לציין באופן כללי האם מדיה חברתית גורמת להם להרגיש: 1. לחץ לפרסם תוכן פופולרי שיזכה להרבה הערות או ליקיים. 2. לחץ לפרסם רק תוכן שיגרום להם להראות טוב בעיני אחרים. תשובות המשתתפים חוברו למדד אחד מהימן (Cronbach's alpha = 0.82).

תיווך הורי אקטיבי

הורי המשתתפים במחקר נשאלו על התדירות בה הם משוחחים עם ילדיהם על מהי התנהגות הולמת כלפי אחרים באינטרנט, מה ראוי או לא ראוי לשתף ומהו תוכן מתאים או לא מתאים עבורם לצפייה. תשובותיהם חוברו יחדיו והרכיבו את המדד שמשקף הדרכת הורים באינטרנט (Cronbach's alpha = 0.89).

משתנים דמוגרפיים

המשתתפים התבקשו לציין מגדר, גיל ושייכות אתנית. גיל נמדד כמשתנה רציף. מגדר (1-בנים, 0-בנות) ושייכות אתנית (1-לבנים, 0-אחר) נמדדו כמשתני דמי.

ממצאים

הסטטיסטיקה התיאורית חושפת שמרבית המשיבים משתמשים ברשתות חברתיות על בסיס יומיומי, 59% ציינו מספר פעמים ביום, 28% כמעט כל הזמן. 65% מהמשיבים דיווחו שרכשו חברים חדשים ברשת, 21% שיתפו סיסמא עם חבר, 25% נפגשו פנים אל פנים עם חבר שהכירו לראשונה באינטרנט ו-12% ציינו ששלחו תמונה או סרטון סקסי שלהם לאדם אחר. מבחינת הרשתות החברתיות שבשימוש, הממצאים הראו שבני הנוער משתמשים במגוון של רשתות חברתיות במקביל, 3.2 בממוצע. פייסבוק הינה הרשת החברתית המובילה (84%), לאחריה אינסטגרם (64%), סנאפצ'יט (50%) וטוויטר (42%). רשתות אחרות נהנו משיעורי השתתפות נמוכים יותר. טבלה 1 מציגה את ממצאים תיאוריים ביחס למשתני מחקר נוספים.

כדי לבדוק את השערות המחקר, נערכה רגרסיה לינארית (OLS) רבת משתנים. תוצאותיה מוצגות בטבלה 2. ההשערה הראשונה גרסה שלזמן השימוש באינטרנט ולמספר הרשתות החברתיות בשימוש יהיה קשר חיובי לחוויית השליליות של המשיבים. ממצאי המחקר תומכים בהשערה זו. ככל שמתבגרים משתמשים יותר באינטרנט וחברים במספר רב יותר של רשתות חברתיות מקוונות כך הם חווים יותר חוויית שליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

טבלה 1. סטטיסטיקה תיאורית של משתני המחקר

משתני המחקר	ממוצע	סטיית תקן	ערך מינימלי	ערך מקסימלי
תדירות שימוש באינטרנט	5.1	0.73	1	6
מספר רשתות חברתיות בשימוש	3.2	1.62	1	7
מספר חברים חדשים ברשת	3.3	3.0	0	7
שיתוף בסיסמא	0.2	0.41	0	1
פגישה פנים אל פנים עם אדם שהוכר לראשונה באינטרנט	0.2	0.43	0	1
שליחת תמונות או וידאו סקסי של המשיב לאדם שהוא מעוניין בו	0.1	0.33	0	1
הצורך בפופולריות	1.0	1.24	0	4
תיווך הורי אקטיבי	9.5	2.27	3	12

ההשערה השנייה התייחסה לקשרים חיוביים בין מעורבות בפעילויות מקוונות מסוכנות לבין מידת החוויות השליליות ברשתות חברתיות מקוונות. הממצאים סיפקו תמיכה חלקית להשערה זו. נמצא קשר חיובי בין מספר החברים החדשים שרכשו המשיבים באינטרנט למידת החוויות השליליות ברשתות חברתיות מקוונות. ככל שמספר החברים החדשים שרכשו המשיבים באינטרנט היה גדול יותר כך דיווחו על יותר חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות. באופן דומה, משיבים שדיווחו על שליחת תמונות או סרטוני וידאו סקסיים של עצמם לאחרים דיווחו על יותר חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות. משיבים ששיתפו חבר בסיסמא או שנפגשו פנים אל פנים עם חבר שהכירו ברשת חברתית לא דיווחו יותר או פחות על חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

השערת המחקר השלישית גרסה שככל שהצורך בפופולריות גדול יותר כך מידת החוויות השליליות ברשתות חברתיות מקוונות תהיה גבוהה יותר. הממצאים תומכים בהשערה זו מאחר וחושפים קשר חיובי בין הצורך בפופולריות לבין חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות. משמעו שככל שהמתבגר מרגיש לחץ לפרסם תוכן פופולרי שיזכה להרבה הערות וליקיים ויגרום לו להראות טוב בעיני אחרים הוא מדווח שנתקל ביותר חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

לבסוף, נמצא שלתיווך הורי אקטיבי קשר שלילי ומובהק למספר החוויות השליליות ברשתות חברתיות מקוונות, כמצופה בהשערה הרביעית. כלומר, מתבגרים שהוריהם דיווחו ששוחחו איתם לעיתים קרובות יותר על מהי התנהגות הולמת כלפי אחרים באינטרנט, מה ראוי לשתף ברשת ואיזה תכנים מתאימים לצפייה עבורם, ציינו שחוו פחות חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

לסיכום ניתן לומר שחוויות שליליות של מתבגרים ברשתות חברתיות מקוונות מוסברות בצורה טובה על ידי מודל שכולל את המשתנים תדירות השימוש באינטרנט, מספר חברים חדשים ברשתות חברתיות מקוונות, שליחת תמונות וסרטוני וידאו של עצמם לאחרים, צורך בפופולריות ותיווך הורי אקטיבי באמצעות הדרכה.

טבלה 2. תוצאות רגרסיה לינארית רבת משתנים – חוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות (משתנה תלוי)

משתני המחקר	B	SE B	β
מגדר	-.087	.100	-.027
גיל	.049	.037	.041
מוצא	.259	.098	** .080
תדירות שימוש באינטרנט	.180	.070	* .081
מספר רשתות חברתיות בשימוש	.112	.033	** .112
מספר חברים חדשים ברשת	.074	.019	** .135
שיתוף בסיסמא	.028	.126	.007
פגישה פנים אל פנים עם אדם שהוכר לראשונה באינטרנט	.005	.127	.001
שליחת תמונות או סרטוני וידאו סקסיים של המשיב לאדם שהוא מעוניין בו	.683	.163	** .134
הצורך בפופולריות	.500	.042	** .377
תיווך הורי אקטיבי	-.059	.022	** -.082
קבוע	-.339	.724	
אחוז השונות המוסברת	R ² =.33		

*- $p \leq .05$, **- $p \leq .01$

דין

אחד הנושאים שמעוררים דאגה הוא מעורבותם של מתבגרים באינטראקציות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות. העדר קשר פנים אל פנים שיוצר ריחוק רגשי ומתיר עכבות (Suler 2004) עשוי להקל על שימוש בשפה שלילית, הפצת תכנים מילוליים וויזואליים פוגעניים והדרה חברתית וכך לחשוף מתבגרים לחוויות שליליות שהשלכותיהן עלולות להזיק לשלומם ורווחתם. עם זאת, עד כה, למיטב ידיעתי, לא נעשו מחקרים שבחנו את הקשרים בין מאפייני השימוש וההתנהגות במדיה חברתית, הצורך בפופולריות והדרכת הורים לחוויותיהם השליליות של מתבגרים ברשתות חברתיות מקוונות. לכך חשיבות רבה מאחר ומידע כזה יכול לעזור לזהות גורמי סיכון שקשורים לחוויות שליליות ברשתות חברתיות מקוונות ולסייע להורים להבין כיצד יוכלו להגן על ילדיהם מפניהן.

הצורך בפופולריות התגלה כמשתנה אישיותי מתאים להבנת השימוש ברשתות חברתיות מקוונות של מבוגרים, אך טרם נבדק בהקשר של מתבגרים וחוויותיהם השליליות ברשתות חברתיות מקוונות. הממצאים מראים שהוא מהווה גורם סיכון משמעותי. Utz et al. (2012) גרסו שרשתות חברתיות מקוונות מהוות מקומות כינוס אידאליים ליצירת פופולריות מאחר והן מאפשרות חשיפה לקהל גדול, מה שעשוי להגביר את החוויות השליליות של בני הנוער.

המחקר בחן גם את הקשרים בין פעילויות באינטרנט ובין חוויות שליליות ברשתות חברתיות. תיאוריית סגנון החיים והפעילות השגרתית גורסת שפעילויות יומיומיות משפיעות על חשיפתו של הפרט לסיכון (Mesch 2016; Sasson & Mesch 2016). תוצאות המחקר תומכות בגישה זו ומצביעות על כך שהיקף הפעילות (תדירות השימוש ומספר הרשתות החברתיות בשימוש) וסוגי הפעילויות (מספר חברים חדשים ושליחת תמונות אישיות חושפניות או סרטוני וידאו לאחרים) מגבירים את מספר החוויות השליליות ברשתות חברתיות מקוונות.

ממצאי המחקר הנוכחי מצביעים על כך שהדרכה הורית יכולה לסייע בהפחתת חוויותיהם השליליות של מתבגרים ברשתות חברתיות מקוונות. להורים תפקיד חשוב בחינוך לערכים ולהתנהגות ראויה גם במרחב הווירטואלי. באמצעות שיחה והסבר הורים יכולים לסייע לילדיהם לפתח סכמות התנהגותיות שמושגות על ניסיונם ותפיסותיהם, שיעמדו להם לעזר בהתמודדותם עם פעילויות דומות בזמן שההורה איננו לצדם. לכך חשיבות רבה מאחר והשימוש באינטרנט בכלל וברשתות חברתיות בפרט, נעשה על פי רוב בפרטיות וללא כל השגחה הורית (Lwin et al. 2008).

מקורות

- וייסבלאי, א' (2011). **ילדים ברשתות חברתיות**. מרכז המחקר והמידע של הכנסת. <http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m02856.pdf>
- Ahn, J. (2011). The effect of social network sites on adolescents' social and academic development: current theories and controversies. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62(8):1435-1445
- Christofides, E., Muise, A., & Desmarais, S. (2012). Risky disclosures on Facebook The effect of having a bad experience on online behavior. *Journal of adolescent research*, 27(6), 714-731.
- Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review*, 44, 588-608.
- Duerager, A., Livingstone, S. (2012). How can parents support children's internet safety? LSE, London: EU Kids Online. London School of Economics & Political Science: EU Kids Online: London. Available at <http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/ParentalMediation.pdf> [Accessed 13 February 2012].
- Erdur-Baker, O. (2010). Cyberbullying and its correlation to traditional bullying, gender and frequent and risky usage of internet-mediated communication tools. *New Media & Society*, 12, 109-125.
- Kirwil, L. 2009. Parental mediation of children's internet use in different European countries. *Journal of Children and Media*, 3(4), 394-409.
- Koutamanis, M., Vossen, H. G., & Valkenburg, P. M. (2015). Adolescents' comments in social media: Why do adolescents receive negative feedback and who is most at risk? *Computers in Human Behavior*, 53, 486-494.
- Krämer, N. C., & Winter, S. (2008). Impression management 2.0: The relationship of self-esteem, extraversion, self-efficacy, and self-presentation within social networking sites. *Journal of Media Psychology*, 20(3), 106-116.
- Lee, S. J., & Chae, Y. G. (2007). Children's Internet use in a family context: Influence on family relationships and parental mediation. *Cyber Psychology & Behavior*, 10(5), 640-644.
- Lenhart, A. (2015). Teens, Technology and Friendships. *Pew Internet & American Life Project*. <http://www.pewinternet.org/2015/08/06/teens-technology-and-friendships/>
- Lenhart, A., Madden, M., Smith, A., Purcell, K., Zickuhr, K., & Rainie, L. (2011). Teens, kindness and cruelty on social network sites: How American teens navigate the new world of. *Pew Internet & American Life Project*.
- Liau, K. L., Khoo, A., & Ang, P. H. (2005). Parental awareness and monitoring of adolescent Internet use. *Current Psychology*, 27, 217-233. doi:10.1007/s12144-008-9038-6
- Lwin, M. O., Stanaland, A. J., & Miyazaki, A. D. (2008). Protecting children's privacy online: How parental mediation strategies affect website safeguard effectiveness. *Journal of Retailing*, 84(2), 205-217.
- Mesch, G. S. (2016). Parent-child connections on social networking sites and cyberbullying. *Youth & Society*, 1-18
- Mesch, G. S. (2009). Parental mediation, online activities, and cyberbullying. *CyberPsychology & Behavior*. 12(4) p. 387-393.
- Nadkarni, A., & Hofmann, S. G. (2012). Why do people use Facebook?. *Personality and individual differences*, 52(3), 243-249.
- Navarro, R., Serna, C., Marinez, V., & Ruiz-Oliva, R. (2013). The role of Internet use and parental mediation on cyberbullying victimization among Spanish children from rural public schools. *European Journal of Psychology of Education*, 28, 725-745.

- Nikken, P., & Jansz, J. (2014). Developing scales to measure parental mediation of young children's internet use. *Learning, Media and Technology*, 39(2), 250-266.
- Santor, D. A., Messervey D., Kusumakar V. (2000) Measuring peer pressure, popularity, and conformity in adolescent boys and girls: Predicting school performance, sexual attitudes, and substance abuse. *Journal of Youth and Adolescence*, 29, 163-182.
- Sasson, H., Mesch, G.S. (2016). The role of parental mediation and peer norms on the likelihood of cyberbullying. *The journal of genetic psychology*, Jul 8 p.1-13
- Smith, P. K, Mahdavi, J., Carvalho, M., Fisher S., Russell S., Tippett, N. (2008). Cyberbullying: its nature and impact in secondary school pupils. *Child Psychology and Psychiatry*, 49(4), 376-385
- Stern, L. A., & Taylor, K. (2007). Social networking on Facebook. *Journal of the Communication, Speech & Theatre Association of North Dakota*, 20, 9-20.
- Suler, J. (2004). The online disinhibition effect. *Cyber psychology & behavior*, 7(3), 321-326.
- Tokunaga, R. S. (2010). Following you home from school: A critical review and synthesis of research on cyberbullying victimization. *Computers in human behavior*, 26, 277-287
- Tufekci, Z. (2008). Grooming, gossip, Facebook and Myspace. *Information, Communication and Society* 11, 544-564.
- Utz S., Tanis M., Vermeulen I. E. (2012). It is all about being popular: the effects of need for popularity on social network site use. *Cyber psychology, Behavior, and Social Networking*, 15(1), 37-42
- Valkenburg, P. M., Piotrowski, J. T., Hermanns, J., & Leeuw, R. (2013). Developing and validating the Perceived Parental Media Mediation Scale: A self-determination perspective. *Human Communication Research*, 39(4), 445-469.